

Uchwała Nr SO-11/0955/279/2024
Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu
z dnia 5 lipca 2024 roku

w sprawie wydania opinii o uchwale Nr III/11/2024 Rady Miejskiej w Pogorzeli w sprawie nieudzielenia Burmistrzowi Pogorzeli absolutorium z tytułu wykonania budżetu za 2023 rok.

Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu wyznaczony zarządzeniem Nr 16/2023 Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu z dnia 4 września 2023 r. (ze zm.) w osobach:

Przewodnicząca: Małgorzata Okrent
Członkowie: Małgorzata Lisowska
                              Danuta Szczepańska

działając na podstawie art. 13 pkt 10 i art. 19 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1325) w związku z art. 28a ust. 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609, z późn. zm.), o przedłożonej uchwale Nr III/11/2024 Rady Miejskiej w Pogorzeli w sprawie nieudzielenia Burmistrzowi Pogorzeli absolutorium z tytułu wykonania budżetu za 2023 rok, wyraża

opinię negatywną.

UZASADNIENIE

W dniu 26 czerwca 2024 roku do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu wpłynęła uchwała Nr III/11/2024 Rady Miejskiej w Pogorzeli w sprawie nieudzielenia Burmistrzowi Pogorzeli absolutorium z tytułu wykonania budżetu za 2023 rok.

Wydając opinię o przedmiotowej uchwale Skład Orzekający zapoznał się z:

- sprawozdaniem z wykonania budżetu Gminy Pogorzela za rok 2023 oraz informacją o stanie mienia wraz z uchwałą Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu z dnia 29 marca 2024 roku w sprawie wyrażenia opinii o sprawozdaniu z wykonania budżetu Gminy Pogorzela za 2023 rok wraz z informacją o stanie mienia jednostki samorządu terytorialnego i objaśnieniami,
- uchwałą nr 1/2024 Komisji Rewizyjnej z dnia 5 kwietnia 2024 roku w sprawie wniosku o udzielenie Burmistrzowi Pogorzeli absolutorium za rok 2023 wraz z załączonym wnioskiem,
- wyciągiem z protokołu „Protokół nr III/2024 z sesji Rady Miejskiej w Pogorzeli odbytej w dniu 20 czerwca 2024 roku w sali sesyjnej Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury w Pogorzeli” – przesłanym

- drogą elektroniczną w dniu 26.06.2024 r., obejmującym punkt 10 porządku obrad „Rozpatrzenie projektów uchwał i podjęcie uchwał: w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu Gminy Pogorzela za 2023 rok oraz w sprawie udzielenia absolutorium z tytułu wykonania budżetu za 2023 rok”,
- wyciągiem z protokołu „Protokół nr III/2024 z sesji Rady Miejskiej w Pogorzeli odbytej w dniu 20 czerwca 2024 roku w sali sesyjnej Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury w Pogorzeli” – przesłanym drogą elektroniczną w dniu 04.07.2024 r., obejmującym punkty: 7. „Wyjaśnienie zwrotu do Wojewody Wielkopolskiego dofinansowania pn. „Budowa ulic Wacława Roszczaka, Ks. Władysława Czerwińskiego, Ignacego Buszy, Wojciecha Kucharczyka w Pogorzeli””, 8. „Interpelacje i zapytania radnych”, 9. „Przedstawienie raportu o stanie Gminy Pogorzela za rok 2023 i debata nad raportem”, 10. „Rozpatrzenie projektów uchwał i podjęcie uchwał: w sprawie udzielenia Burmistrzowi Pogorzeli wotum zaufania”.

Na podstawie ww. materiałów Skład Orzekający ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 5 kwietnia 2024 roku Komisja Rewizyjna Rady Miejskiej w Pogorzeli w obecności 4 członków (pełen skład Komisji Rewizyjnej), w głosowaniu jawnym, 4 głosami „za”, przy braku głosów „przeciw” i „wstrzymujących się” podjęła uchwałę Nr 1/2024 w sprawie wniosku o udzielenie Burmistrzowi Pogorzeli absolutorium za rok 2023. Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu uchwałą Nr SO-11/0955/17/2024 z dnia 22 kwietnia 2024 roku wyraził opinię, że wniosek Komisji Rewizyjnej o udzielenie absolutorium Burmistrzowi Pogorzeli za 2023 rok został należycie uzasadniony.

Porządek obrad III sesji Rady Miejskiej w Pogorzeli z dnia 20 czerwca 2024 roku obejmował m.in. następujące punkty:

7. Wyjaśnienie zwrotu do Wojewody Wielkopolskiego dofinansowania pn. „Budowa ulic Wacława Roszczaka, Ks. Władysława Czerwińskiego, Ignacego Buszy, Wojciecha Kucharczyka w Pogorzeli”.
8. Interpelacje i zapytania radnych.
9. Przedstawienie raportu o stanie Gminy Pogorzela za rok 2023 i debata nad raportem.
10. Rozpatrzenie projektów uchwał i podjęcie uchwał w sprawie:
  - 1) udzielenie Burmistrzowi Pogorzeli wotum zaufania,
  - 2) zatwierdzenia sprawozdania finansowego wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu Gminy Pogorzela za 2023 rok,
  - 3) udzielenie Burmistrzowi Pogorzeli absolutorium z tytułu wykonania budżetu za 2023 rok.

W ramach omawiania punktu 7. „Wyjaśnienie zwrotu do Wojewody Wielkopolskiego dofinansowania pn. „Budowa ulic Wacława Roszczaka, Ks. Władysława Czerwińskiego, Ignacego Buszy, Wojciecha Kucharczyka w Pogorzeli” Przewodnicząca Rady poprosiła o zabranie głosu Pana

Piotra Curyka – byłego Burmistrza Pogorzeli i obecnego radnego powiatowego, który powiedział m.in., że: „(...) wyjaśnił sprawę zwrotu już radnym na posiedzeniu komisji. Powiedział, że zdobyto na te drogi w roku chyba 2019 1.025.000,00 zł dotacji, po korzystnych przetargach to się zmniejszyło do 774.269 zł. (...) Niestety pracownik zajmujący się drogami nie uzyskał pozwolenia na użytkowanie tych dróg, to jest papier, który wystawia powiatowy nadzór budowlany i przysłano upomnienia. Curyk oznajmił, że dowiedział się o tych upomnieniach, było upomnienie, które wskazywało na to, oprócz tego były dwa, trzy inne, ale były zrealizowane, podpisywał, były wysyłane, dopiero za drugim, trzecim razem przystąpił pracownik do uzyskania tego zaświadczenia z nadzoru budowlanego, zrobiliśmy to 21 marca, ale 2022 roku, ale i tak to pierwsze upomnienie, które przyszło było po terminie. Było 90 dni na uzyskanie pozwolenia, ponieważ w umowie było napisane, że to jest 90 dni od zakończenia inwestycji, w związku z tym Wojewoda zażądał zwrotu dotacji. Próbowano się odwoływać do Wojewody, do Ministra Infrastruktury, do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, tam zawieszono spłatę odsetek, ale sprawa jakby wróciła z powrotem, w tej chwili zatoczyła koło w Urzędzie Wojewódzkim. Curyk zauważył, że z jego informacji wynika, że w przyszłym tygodniu będzie komisja, która zdecyduje czy tę dotację trzeba zwrócić czy nie. Jest dobrej myśli, że może nie trzeba będzie jej zwracać. (...) Dodał, że chce tylko powiedzieć, może tylko takie usprawiedliwienie, że w tym czasie panował covid, sam pracownik chorował na covid i przeoczył sprawę, spotykano się zdalnie, nie zawsze w tym samym dniu w pracy i był nadmiar obowiązków, przygotowania do budżetu”.

Na pytanie jednego z radnych „Na komisji potwierdził pan, że radni nie zostali poinformowani przez pana o tej sytuacji z dofinansowaniem, Czy można zapytać co było powodem, dlaczego nie zostali poinformowani?” W odpowiedzi Pan Piotr Curyk powiedział: „(...) chciano to zrobić na ostatniej sesji poprzedniej rady, ale nie udało jej się zwołać, już było mówione o przyczynach i nie chce ich powtarzać”.

Ze strony kolejnego Radnego padło kolejne pytanie: „Z naszych informacji wynika, że Wojewoda czterokrotnie przysyłał prośby w odstępach dwumiesięcznych o to, żeby dostać ten potrzebny dokument, ale nie było żadnej reakcji urzędu. Dlaczego?”

Na co Pan Piotr Curyk odpowiedział: „(...) były reakcje (...) prośby przychodziły nie tylko o to, tylko o dwie, trzy, cztery różne informacje, które trzeba gdzieś tam zrobić, poprawić, wyjaśnić. Pracownik przynosił te wyjaśnienia, były podpisywane i wychodziły. Piotr Curyk stwierdził, że dopiero za trzecim razem zapytał, gdzie jest to wyjaśnienie to okazało się, że to trudno załatwić, bo termin po prostu minął, nie szło tego jakby załatwić w sposób formalny i dlatego to się nie udało. Natomiast wystąpiono wtedy do nadzoru, ale to najpierw trzeba zdobyć parę zaświadczeń, nie, że w dwa dni coś się załatwia, do straży pożarnej, do sanepidu o zaświadczenie zdaje się o kanalizację, coś tam jeszcze chyba, i dopiero wtedy, gdy te zaświadczenia już były uzyskane to wysłano, ale ono było już i tak spóźnione, bo było po terminie”.

Po wypowiedziach Pana Piotra Curyka głos zabrał inspektor ds. gospodarki komunalnej i drogownictwa, merytorycznie odpowiedzialny za prowadzenie inwestycji w Urzędzie Miejskim w Pogorzeli, który wyraził ubolewanie nad zaistniałą sytuacją i prosił o zrozumienie.

Po wypowiedziach Panów głos zabrała Pani Daria Wyzuj – Burmistrz Pogorzeli, która powiedziała m.in.: „(...) w pierwszym dniu po objęciu stanowiska dowiedziałam się, że gmina Pogorzela musi zwrócić dofinansowanie za zadanie pn. „Budowa ulic: Wacława Roszczaka, ks. Władysława Czerwińskiego, Ignacego Buszy, Wojciecha Kucharczyka w Pogorzeli” wynikająca z decyzji Wojewody Wielkopolskiego, z dnia 20 czerwca 2022 r. Proszę państwa, gmina otrzymała dofinansowanie tego zadania z funduszu dróg samorządowych w kwocie 774.269,00 zł, a sama wydatkowała na ten cel 331.830,78 zł. Po realizacji inwestycji ulice zostały oddane do użytkowania dnia 14 sierpnia 2020 r. Gmina nie wystąpiła jednak do Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego o wydanie formalnego dokumentu zezwalającego na użytkowanie przebudowy ulic. Z niezrozumiałych przyczyn nie wykonano czynności przewidzianych prawem budowlanym. W sprawie tej gmina odwoływała się od decyzji wojewody o zwrocie dofinansowania do ministra infrastruktury, następnie w roku 2023 odpowiednio do wojewódzkiego sądu administracyjnego. Sprawę tę przegrała i w związku z wyrokiem sądu, zobowiązana jest zwrócić do budżetu państwa, łącznie, według stanu na dzień 18 kwietnia 2024 r. kwotę: tutaj jest 774.239 zł, to jest ta kwota dofinansowania, plus kwota odsetek, która na tego 18 kwietnia była przeliczona wstępnie 226.266 zł, natomiast ona codziennie jest narastająca. Działania dokonywane na tym etapie sprawy uznać można za poprawne pod względem formalno-prawnym, jednakże, biorąc pod uwagę charakter zaniedbań w zasadzie nie miały one szans powodzenia. Trudno racjonalnie wytłumaczyć brak jakiegokolwiek reakcji na kilkakrotnie wezwanie wojewody do podjęcia konkretnych działań przez osoby odpowiedzialne w gminie za prowadzenie tej sprawy. Tak jak wcześniej zostało to przytoczone, czterokrotnie wojewoda wielkopolski wzywał o uzupełnienie dokumentów, różnych dokumentów. Jeżeli chodzi o ten konkretny dokument, czterokrotnie, pismami, mogę przytoczyć daty, gdzie w dwóch ostatnich wezwaniach wyjustował i pokreślił, że wciąż prosi o ten dokument. Tak: 28 lipca 2021 r, jednym z dokumentów, który prosi o uzupełnienie, jest dokument potwierdzający zawiadomienie odpowiedniego organu nadzoru budowlanego o zakończeniu budowy wraz z poświadczeniem braku sprzeciwu do przystąpienia do użytkowania drogi. Kolejnym razem, o ten sam dokument i inne, wzywa 28 września 2021 r. O ten sam dokument wzywa, i tu, tak jak wspomniałam, już jest to podkreślenie i wyjustowanie w dokumencie przesłanym przez ePUAP, 5 listopada 2021 r. Chyba wszedł nawet pisemnie, kierowany do Piotra Curyka. 17 stycznia ponownie wyjustowane, pogrubione, podkreślone, pismem 17 stycznia. Chodzi o to, że wielokrotnie popełniono błąd. Błędy się, proszę państwa, zdarzają – gminy robią zwroty dofinansowań. Chodzi o to, że wielokrotnie i długo trwano w błędzie. Nie próbowano go skorygować.

Wobec zaistniałej sytuacji poprzedni burmistrz złożył wniosek do wojewody o umorzenie niepodatkowej należności budżetowej dnia 19 kwietnia 2024 r., jednakże uzasadnienie przedstawiane przez burmistrza poprzedniej kadencji nie oddaje w pełni, w przypadku zwrotu żądanej całości środków, sytuacji ekonomicznej i prawnej, w której znajduje się gmina Pogorzela. Wniosek ten wymagał uzupełnienia o konkretne powody, na podstawie których zasadnym jest umorzenie powstałej zaległości lub chociażby rozłożenie jej na raty. Dlatego, po zapoznaniu się z sytuacją i licznych konsultacjach prawnych, na początku maja w zasadzie od razu po objęciu urzędu, uzupełniłam ten wniosek, podając

konkretne argumenty natury społecznej i finansowej, powołując się na ważny interes zobowiązanego oraz interes publiczny, na podstawie których zasadnym jest umorzenie powstałej zaległości lub chociażby rozłożenie jej na raty. Staram się ratować tą sytuację, proszę państwa, ale trzeba stwierdzić, że jest ona poważna. Podejmuję rozmowę z Wojewodą Wielkopolskim. Przedwczoraj byłam na innym spotkaniu, na które pani Wojewoda zapraszała. Również skorzystałam z tej okazji i również rozmawiałam w tej sprawie. Jest powołana komisja. Coś się dzieje, ponieważ już zostaliśmy poproszeni o dokumenty związane z budżetem gminy za lata 2021-2022-2023. Komisja będzie pracować nad tymi dokumentami. Konsekwencje zaniechań będą miały wpływ, proszę państwa, jeżeli będziemy musieli oddać w całości tą kwotę, na stan finansów gminy w kolejnych latach oraz w znacznym stopniu uniemożliwią podejmowanie nowych inicjatyw przez nowo wybrane władze gminy. Brak działania ze strony gminy pomimo tak jednoznacznych pism ze strony wojewody, budzi wręcz niedowierzanie i nie mieści się w katalogu błędów, które popełniane są w związku z bieżącym funkcjonowaniem jednostki samorządowej.

(...) Jest to obciążenie trudne do podniesienia bez uszczerbku dla normalnego funkcjonowania całej społeczności. Podkreślić należy, iż sprawa ta i wynikające z niej konsekwencje ekonomiczne stanowią ogromne zaskoczenie dla całej społeczności. Podkreślam, że poza wąskim gronem osób, odpowiedzialnych za prowadzenie tej sprawy nie była ona przedstawiana na szerszym forum, a w szczególności nie była o tym informowana Rada Miejska. Obecnie jako burmistrz, podejmuję działania zmierzające do wyjaśnienia i do uratowania tak naprawdę, każdej złotówki”.

W kolejnym punkcie doszło do przedstawienia raportu o stanie Gminy Pogorzela za rok 2023 i debaty nad raportem. Raport o stanie Gminy Pogorzela przedstawiła Burmistrz Pogorzeli. Następnie Przewodnicząca Rady zarządziła dyskusję, w której nikt z radnych ani mieszkańcy nie zabrali głosu. W dalszej kolejności przystąpiono do głosowania nad uchwałą w sprawie udzielenia wotum zaufania Burmistrzowi Pogorzeli. Za przyjęciem uchwały głosowało 5 radnych, 10 radnych było przeciw, nikt z radnych nie wstrzymał się od głosu. Uchwała nie została podjęta.

Przed głosowaniem nad uchwałą w sprawie sprawozdania finansowego wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu Gminy Pogorzela za 2023 rok, sprawozdanie finansowe oraz sprawozdanie z wykonania budżetu gminy za 2023 rok omówiła Skarbnik Gminy. Przewodnicząca Rady odczytała opinię Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej o sprawozdaniu z wykonania budżetu Gminy Pogorzela za 2023 rok wraz z informacją o stanie mienia jednostki samorządu terytorialnego i objaśnieniami.

Z kolei, Przewodniczący Komisji Rewizyjnej przedstawił opinię Komisji Rewizyjnej będącą jednocześnie wnioskiem skierowanym do Przewodniczącej Rady Miejskiej o udzielenie absolutorium Burmistrzowi Pogorzeli z tytułu wykonania budżetu Gminy za 2023 rok. Następnie Przewodnicząca Rady Miejskiej odczytała opinię SO w sprawie wyrażenia opinii o wniosku Komisji Rewizyjnej Rady

Miejskiej w Pogorzeli o udzielenie absolutorium dla Burmistrza Gminy Pogorzela z tytułu wykonania budżetu Gminy za 2023 rok.

Zarządzono dyskusję nad sprawozdaniami.

W dyskusji jeden z radnych, w imieniu własnym oraz czterech innych radnych powiedział.

„(...) chcielibyśmy zabrać głos i wygłosić krótkie oświadczenie uzasadniające naszą decyzję odnośnie głosowania nad projektami uchwał w sprawie udzielenia wotum zaufania, zatwierdzenia sprawozdania finansowego za 2023 rok oraz w sprawie udzielenia absolutorium dla Burmistrza Pogorzeli.

Otóż biorąc pod uwagę fakt, iż w roku 2023 wydatki na inwestycje zostały zrealizowane na rekordowym dotychczas poziomie w wysokości prawie 13 mln zł, w tym udział dotacji pozyskanych z zewnątrz to niemal 11 mln zł, dla porównania w poprzednich latach było to zazwyczaj około 7 mln zł z przeznaczeniem na inwestycję.

Biorąc pod uwagę także fakt, iż budżet gminy w 2023 roku został zrealizowany z nawiązką, czyli zrealizowano więcej niż zaplanowano. Dochody były wyższe od planowanych, natomiast wydatki niższe od planu co jest sytuacją pożądaną. Poza tym na koniec roku pozostała w budżecie gminy nadwyżka finansowa w wysokości niespełna 2,7 mln. zł, a stan finansów gminy jest oceniany jako dobry.

Ponadto, zwracamy uwagę na to, że wykonanie budżetu za rok 2023 podlegało kontroli Regionalnej Izby Obrachunkowej, która w swojej pokontrolnej opinii nie przedstawiła żadnych zastrzeżeń, ani błędów i wydała pozytywną opinię na temat wykonania budżetu w roku 2023.

Taką samą pozytywną opinię wydała komisja rewizyjna jeszcze poprzedniej kadencji, również nie wnosząc żadnych zastrzeżeń.

Uważamy więc, że sprawozdanie finansowe w sposób jasny i rzetelny odzwierciedla stan finansów gminy Pogorzela. W związku z tym nie widzimy innej możliwości jak zagłosować 3 razy za tzn. za udzieleniem wotum zaufania dla burmistrza, za zatwierdzeniem sprawozdania finansowego oraz za udzieleniem absolutorium dla Burmistrza Pogorzeli.

Ponadto, chcielibyśmy zwrócić uwagę na jeszcze jedną rzecz i sprostować fakt, jaki pojawił się w opinii publicznej odnośnie tego jakoby gmina Pogorzela posiadała dług w wysokości ponad miliona złotych. Co jest według nas sformułowaniem krzywdzącym dla gminy i stwarzającym pozorne wrażenie jakoby gminy Pogorzela nie regulowała swoich zobowiązań, co może nie być bez znaczenia np. podczas organizacji różnego rodzaju przetargów w przyszłości.

Otóż słowo dług jest tutaj w istocie rzeczy po prostu nieprawdziwe, ponieważ gmina Pogorzela nie posiada długu, została natomiast zobowiązana do zwrotu otrzymanej wcześniej dotacji oraz naliczonych od tej kwoty odsetek.

Kwota w wysokości około miliona złotych o jakiej jest mowa w wartości bezwzględnej jest bardzo dużą sumą pieniędzy i ubolewamy nad tym, że nie udało się tej dotacji prawidłowo rozliczyć i ostatecznie pozyskać dla gminy, ale mamy na uwadze również fakt, że w roku 2023 pozyskano ponad 11 mln zł jeszcze innych dotacji na inwestycje drogowe i nie tylko (a na przestrzeni ostatnich lat o wiele więcej) i w odniesieniu do tej kwoty pozyskanych dotacji 1 mln zł stanowi około 9% wartości, a kwota

odsetek, które są tutaj faktycznym kosztem około 3% wartości pozyskanych dotacji. Dlatego uważamy, że pomimo tego, iż trzeba będzie tą dotację zwrócić (najprawdopodobniej z wypracowanej w 2023 roku nadwyżki) to i tak, jeśli chodzi o pozyskane dotacje gmina Pogorzela jest ok. 10 mln zł na tzw. plusie i bilans jest tutaj korzystny dla gminy.

Natomiast cała ta sytuacja związana ze zwrotem dotacji wpływa na budżet roku 2024, a nie oceniany dzisiaj budżet roku 2023. (...).”

Po złożonym oświadczeniu głos zabrał były Burmistrz.

W dalszej kolejności Przewodnicząca Rady poprosiła Przewodniczących stałych Komisji Rady o przedstawienie opinii w sprawie wykonania budżetu gminy za 2023 rok:

- Komisja Budżetu, Gospodarki i Rolnictwa – 5 głosów za, 5 głosów przeciw, 0 wstrzymujących *„tym samym według opinii radcy prawnego Komisja Budżetu, Gospodarki i Rolnictwa nie zajęła stanowiska w tej sprawie”*,
- Komisja Spraw Społecznych – *„Komisja Spraw Społecznych wykonanie budżetu gminy za 2023 rok zaopiniowała negatywnie głosując 3 głosami za i 6 głosami przeciw, 0 głosów wstrzymujących się w związku ze zwrotem dofinansowania do Wojewody Wielkopolskiego i budową dróg ulica Buszy, Czerwińskiego, Kucharczyka, Roszczaka w Pogorzeli oraz braku poinformowania byłej Rady Miejskiej nie przyjmujemy budżetu gminy za rok 2023 6 głosami przeciw”*.

Poddano pod głosowanie projekt uchwały w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu Gminy Pogorzela za 2023 rok. Za przyjęciem uchwały głosowało 5 radnych, 10 radnych było przeciw, nikt nie wstrzymał się od głosowania. *„Uchwała Rady Miejskiej w Pogorzeli w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu Gminy Pogorzela za 2023 rok nie została podjęta”*.

Następnie pod głosowanie poddano projekt uchwały w sprawie udzielenia Burmistrzowi Pogorzeli absolutorium z tytułu wykonania budżetu za 2023 rok – za przyjęciem uchwały głosowało 5 radnych, 10 radnych było przeciw, 0 radnych wstrzymało się od głosowania. *„Uchwała Rady Miejskiej w Pogorzeli w sprawie udzielenia Burmistrzowi Pogorzeli absolutorium z tytułu wykonania budżetu za 2023 rok nie została podjęta.*

W związku z niepodjęciem powyższej uchwały Przewodnicząca Rady Miejskiej (...) odczytała projekt uchwały w sprawie nieudzielenia Burmistrzowi Pogorzeli absolutorium z tytułu wykonania budżetu za 2023 rok.

Za przyjęciem uchwały głosowało 10 radnych, 5 radnych było przeciw, 0 radnych wstrzymało się od głosowania. Uchwała Nr III/11/2024 Rady Miejskiej w Pogorzeli z dnia 20 czerwca 2024 roku w sprawie nieudzielenia Burmistrzowi Pogorzeli absolutorium z tytułu wykonania budżetu za 2023 rok

stanowi załącznik nr 23 do protokołu. Imienny wykaz głosowania radnych stanowi załącznik nr 24 do protokołu”.

W ocenie Składu Orzekającego przedstawiony powyżej przebieg procedury absolutoryjnej nie wykazuje, aby podjęto próbę wskazania faktycznych okoliczności dotyczących wykonywania budżetu roku 2023, w związku z którymi doszło do nieudzielenia absolutorium Burmistrzowi Pogorzeli.

W pierwszej kolejności należy zwrócić uwagę, że na sesji absolutoryjnej Radni nie sformułowali żadnych uwag w odniesieniu do sprawozdania z wykonania budżetu i sprawozdania finansowego, a także do wniosku Komisji Rewizyjnej.

W ocenie Składu Orzekającego debata absolutoryjna nie dała podstaw do stwierdzenia, że budżet 2023 roku nie został zrealizowany w całości czy też w części. Badaniu Radnych powinno podlegać, czy uchwała rady zatwierdzająca granice liczbowe założonych w budżecie dochodów i wydatków została w sposób prawidłowy, przez organ wykonawczy, wykonana. Niezbędne jest zatem ustalenie jaki jest stan zrealizowanych dochodów i wydatków w stosunku do zaplanowanych w budżecie wielkości oraz jakie są przyczyny ewentualnych rozbieżności w tym zakresie i czy winą za nie można obciążyć organ wykonawczy. Poza tym, Rada Miejska w Pogorzeli dwukrotnie głosowała w tej samej sprawie, to jest sprawie absolutorium. Zgodnie z art. 28a ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym uchwałę w sprawie absolutorium rada gminy podejmuje bezwzględną większością głosów ustawowego składu rady gminy. W opisaney sytuacji wniosek Komisji Rewizyjnej o udzielenie absolutorium nie uzyskał aprobaty Radnych, co oznacza, że uchwała w sprawie absolutorium nie została przyjęta. Już zatem w wyniku pierwszego głosowania uchwała byłaby tożsama z tą podjętą w drugim głosowaniu.

Należy zwrócić uwagę, że dokonując oceny wykonania budżetu Rada Miejska w Pogorzeli winna to uczynić w sposób kompleksowy, odnosząc się do całości wykonania planu finansowego. Przy merytorycznych argumentach oceny nie bez znaczenia dla Rady winno być stanowisko Komisji Rewizyjnej, opiniującej pozytywnie wykonanie budżetu za 2023 rok. Opinia ta nie ma charakteru wiążącego dla Rady, niemniej jednak powinna być wzięta pod uwagę. Jeśli natomiast Rada Miejska nie podzieliła zawartych w tej opinii wniosków, tym bardziej powinna przedstawić na sesji absolutoryjnej umotywowane argumenty dotyczące wykonania budżetu za 2023 rok.

Skład Orzekający zauważa, że przebieg sesji absolutoryjnej oraz brak uzasadnienia podjętej uchwały w tej sprawie, nie pozwala na ustalenie motywu podjęcia przez Radę uchwały o nieudzieleniu absolutorium Burmistrzowi Pogorzeli. Przedmiotem absolutorium jest ocena gospodarki finansowej Gminy, za prawidłowość której Burmistrz, jako organ wykonawczy, ponosi odpowiedzialność. Zatem konieczne jest, aby zasadniczy motyw nieudzielenia absolutorium był możliwy do ustalenia oraz skontrolowania w toku postępowania przez uprawnione organy.

Mając powyższe na uwadze, Skład Orzekający wyraża opinię, że Rada Miejska w Pogorzeli podjęła uchwałę w sprawie absolutorium z tytułu wykonania budżetu za rok 2023, na mocy której nie udzieliła absolutorium Burmistrzowi Pogorzeli z tytułu wykonania budżetu za rok 2023, przy braku

merytorycznych przesłanek do negatywnej oceny wykonania budżetu i tym samym naruszyła art. 18 ust. 2 pkt 4 ustawy o samorządzie gminnym oraz art. 271 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, z późn. zm.). Wręcz przeciwnie, w zarządzanej dyskusji pojawił się głos, w którym pozytywnie oceniono wykonanie budżetu Gminy za 2023 rok wskazując, że: „(...) w roku 2023 wydatki na inwestycje zostały zrealizowane na rekordowym dotychczas poziomie w wysokości prawie 13 mln zł, w tym udział dotacji pozyskanych z zewnątrz to niemal 11 mln zł, dla porównania w poprzednich latach było to zazwyczaj około 7 mln zł z przeznaczeniem na inwestycje”.

W ocenie Składu Orzekającego, Rada podejmując tej treści uchwałę nie wykazano związku przyczynowo-skutkowego zwrotu do Wojewody Wielkopolskiego dofinansowania na realizację inwestycji pn. „Budowa ulic Waclawa Roszczaka, Ks. Władysława Czerwińskiego, Ignacego Buszy, Wojciecha Kucharczyka w Pogorzeli” z realizacją budżetu 2023 roku oraz nieudzieleniem absolutorium.

W orzecnictwie sądów administracyjnych utrwalił się pogląd, że absolutorium dotyczy wyłącznie wykonania budżetu (a nie np. braku współpracy pomiędzy organami: wykonawczym i stanowiącym). Jak wskazano wyżej, w procesie udzielania absolutorium konieczne jest ustalenie jak wykonano planowany budżet. Zgodnie z Wyrokiem Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 18 stycznia 2019 r. sygn. akt V SA/Wa 1719/18 „jeśli więc organ, do którego kompetencji należy udzielenie bądź nieudzielenie absolutorium nie wykaże i nie uzasadni, że w związku z niewykonaniem istotnych zadań dla społeczności gminy nakreślonych w uchwale budżetowej doszło do kwotowego naruszenia granic wydatków i to z winy organu wykonawczego, to nie może podjąć działań skutkujących nieudzieleniem absolutorium”.

Warto w tym miejscu przytoczyć również stanowisko WSA w Lublinie zawarte w wyroku z dnia 18 listopada 2016 r. (sygn. akt I SA/Lu 874/16). Zdaniem Sądu w procesie udzielania absolutorium należy uzyskać odpowiedź na pytania: jak wygląda stan planowanych dochodów i wydatków budżetowych w stosunku do jego realizacji (w tym przypadku w 2023 roku), jakie są przyczyny rozbieżności pomiędzy stanem założonym a rzeczywistym, a także czy winą za te rozbieżności można obciążyć organ wykonawczy, czy też są one wynikiem obiektywnych uwarunkowań.

Mając powyższe na uwadze Skład Orzekający postanowił jak w sentencji uchwały.

Przewodnicząca
Składu Orzekającego

Małgorzata Okrent

Pouczenie: Od uchwały Składu Orzekającego służy odwołanie do Kolegium Izby Obrachunkowej w Poznaniu w terminie 14 dni od daty doręczenia uchwały.

